

Aan: College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 600
6460 AP Kerkrade

Van: SP Kerkrade
Kaardebol 26
6467HV Kerkrade

Betreft: Vragen artikel 38 inzake Reha/Nico Wolter therapie

Antwoord: Schriftelijk

Datum: 16-juli-2024

Geacht college,

Het is niet de eerste keer, dat de raad via de krant op de hoogte wordt gesteld van misstanden binnen het gemeentelijk bestuur dat ontstaan is door het handelen van wethouders en portefeuillehouders. Nu moeten we via antwoorden op onze art. 38 vragen en de krant vernemen dat het duurste project uit het VIE-programma is mislukt en is beëindigd zonder dat de raad hiervan op de hoogte is gesteld. De NWT-therapie van de Stichting Reha, ingezet voor re-integratie voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft de gemeente voor zover nu bekend 1,7 miljoen euro gekost. Andere projecten van het VIE-programma zijn wel regelmatig geëvalueerd, de laatste evaluatie vond plaats in oktober 2023. Toen was men zo blijkt nu al gestopt met de NWT-therapie. Dit werd niet gemeld, in tegendeel: in het overzicht van oktober 2023 dat de stand van zaken van alle programma's moest weergeven lazen we opnieuw dat het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en dat de NWT-therapie geschikt is voor Kerkrade. Dit terwijl de eerste cliënten in okt. 2022 waren gestart met de therapie!

Op onze art. 38 vragen van 23 mei antwoordt de wethouder op onze vraag naar de evaluatieresultaten, dat er regelmatig geëvalueerd is, maar er is op geen enkel moment met de raad gedeeld dat er geen resultaten werden geboekt. Ook heeft de wethouder dus niet gemeld dat het project was mislukt en daarom is gestopt in sept. 2023. In okt. 2023 tijdens de VIE-evaluatie is er met geen woord gerept over de resultaten van een jaar lang therapie. Tegen de Limburger zegt wethouder Roland dat de raad voldoende is geïnformeerd en ook 'zelf de rekensom had kunnen maken' over de kosten van de therapie.

We hebben hierover en naar aanleiding van de artikelen en het de interviews in de krant, nog de onderstaande vragen. De beide krantenartikelen hebben we als bijlage toegevoegd.

1) Is de wethouder bereid om in de komende commissie BenS van september 2024 verantwoording af te leggen waarom de therapie is mislukt en waarom hij dit niet tijdig met de raad heeft gedeeld en zo te voldoen aan de actieve informatieplicht, die de wet oplegt aan het college? Zo nee, waarom niet? Antwoord graag uitvoerig toelichten.

2) De wethouder heeft in oktober 2023 verzuimd om met de raad te delen dat er 1,7 miljoen is uitgegeven aan het NWT of FIT programma. In die commissievergadering is het veel goedkopere programma Vitaal Kerkrade en Healthy life wel uitvoerig besproken en geëvalueerd. Deze richtten zich op diezelfde doelgroep en waren wel succesvol. Is de wethouder van mening dat de raad alleen goed nieuws aankan? Waarom heeft de wethouder deze belangrijke informatie voor de raad verzwegen?

2a) Citaat: "Wethouder John Roland (Sociale Zaken) van Kerkrade was 'onaangenaam verrast' door het artikel over Reha Projects in *De Limburger* van zaterdag 6 juli (bijlage 1).

In de Limburger van 11 juli (bijlage 2), zegt hij: "de Limburger doet alsof we 1,7 miljoen euro hebben verbrast, maar hadden we dit project dan niet moeten doen? Stel dat het wél succesvol was geweest, in een andere gemeente, dan hadden we kritiek gekregen dat wij het niet geprobeerd hadden."

Vindt de wethouder het een legitiem argument, om een afweging om iets wel of niet te doen, te baseren op de verwachting of bepaalde plannen mogelijk tot reputatieschade kunnen leiden voor hem of het college?

3) De wethouder zegt in *De Limburger* van 6 juli (bijlage 1): „Er waren te weinig deelnemers die konden doorstromen naar regulier werk. Hun afstand tot de arbeidsmarkt was te groot.”

Hoe kan het, dat de wethouder deze uitspraak doet, omdat precies **dat** de doelgroep was van de Nico Wolter-therapie?

3a) Door Nico Wolter zou er in 2021-2022 een doelgroepenanalyse zijn uitgevoerd voor 200 euro per uur waarin 750 bijstandsgerechtigden gescreend zouden worden? (met uitzondering van het zogenaamde granieten bestand, waarvan men vooraf al had bepaald dat deze groep niet geschikt zou zijn voor de therapie). Uit deze 750 bijstandsgerechtigden zouden dan, middels de doelgroepenanalyse, de voor de therapie geschikte kandidaten geselecteerd worden.

De verwachting was dat dit 150 kandidaten zou opleveren. Uit het haalbaarheidsonderzoek van dhr. Wolter, dat de gemeente 135.000 heeft gekost, kwam ook naar voren dat het programma goed in Kerkrade zou passen! Die conclusie staat in alle VIE evaluaties die de raad vanaf sept. 2022! Heeft ontvangen.

3a) Is deze doelgroepen analyse uitgevoerd? Dan ontvangen we graag de resultaten hiervan. Is deze niet uitgevoerd dan graag uitvoerig toelichten waarom niet.

3b) Hoe rijmt de wethouder zijn uitspraak met de resultaten van de doelgroepenanalyse en het haalbaarheidsonderzoek door dhr. Wolter?

3c) Hoe is het mogelijk, dat een specialist/deskundige als dhr. Wolters in het arbeidsfit maken van bijstandsgerechtigden, pas na afronding van een 1.7 miljoen kostend therapie traject, tot de ontdekking komt dat zijn therapie bij maar 14 personen van de 203 in aanmerking komende kandidaten heeft gewerkt? (Als we al de oorzakelijkheidsrelatie kunnen leggen tussen het volgen van de therapie en het verkrijgen van een baan). M.a.w. waarom is er geen balans op gemaakt na afloop van bijvoorbeeld de eerste 2 groepen en ging men nog een jaar door met een peperdure therapie die aantoonbaar niet succesvol was?

4) Vindt de wethouder het achteraf ook niet onverantwoord om iemand voor 135.000 euro onderzoek te laten doen naar een product dat hij zelf verkoopt? Dan is het toch logisch dat de conclusie altijd is dat zijn product perfect is. Met andere woorden een typisch voorbeeld van: “Wij van WC eend adviseren WC eend?”. Graag ontvangen we de urenspecificatie en facturen (mogen ter inzage bij de griffier) voor het uitgevoerde onderzoek en de data die het onderzoek heeft opgeleverd.

4a) De therapie was naar zeggen gepatenteerd en dus gedetailleerd beschreven? Waarom is er dan niet gekozen voor een onafhankelijk onderzoek - b.v. door Zuyd Hogeschool of door de Universiteit van Maastricht - naar de geschiktheid van de NWT-therapie en voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in Kerkrade?

5) Wethouder Roland zegt in het artikel van 11 juli (bijlage 2): „Op de therapie an sich is niets aan te merken. Die kan ik iedereen aanbevelen.” En verderop geeft de wethouder als argument voor de geschiktheid van de therapie, dat Nico Wolter en de deelnemers dat zelf hebben gezegd.

Vindt de wethouder dit achteraf een sterk argument voor zijn bewering dat er op de therapie niets is aan te merken?

5a) Hoe kan de wethouder dit in de krant beweren, terwijl de therapie niet tot het gewenste doel heeft geleid, namelijk om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door te geleiden naar werk? Als dat niet lukt, dan heeft de therapie toch gefaald?

5b) Het fitter maken van mensen was niet het doel van deze schreeuwend dure therapie. Het doel was: betaald werk. De raad heeft ook geen toestemming gegeven om deze therapie in te zetten als een super-de-luxe fitnessstraining voor bijstandsgerechtigden (die overigens qua prijs niet zou misstaan in de Quote). Op basis van welke empirische aangetoonde onderzoeksresultaten concludeert de wethouder dat de therapie goed was?

6) De wethouder zegt in de krant van 11 juli (bijlage 2) dat hij de raad voldoende heeft geïnformeerd. Ze wisten dat iedere deelnemer tussen de 13.000 en 18.000 euro kostte. Dan hadden ze zelf kunnen uitrekenen wat de eindsom was geweest.

Hoe denkt de wethouder dat de raad dat zelf kan uitrekenen, als de raad niet weet hoeveel mensen er daadwerkelijk aan de therapie hebben deelgenomen? Evenmin heeft de raad ooit te horen gekregen, hoeveel mensen de therapie hebben afgerond of zijn doorgestroomd naar werk.

6a) Als volgens de wethouder deze informatie wel met de raad is gedeeld, dan graag het document toevoegen, waarin de wethouder deze cijfers met de raad heeft gedeeld? Zo nee, dan graag een verklaring voor de uitspraak dat de raad toch zelf kan rekenen?

6b) De wethouder heeft een actieve informatieplicht naar de raad. Daarbij hoort ook het aanleveren van de juiste cijfers. Waarom zou de raad volgens de wethouder zelf moeten uitrekenen wat de eindsom is, terwijl dit bedrag bij de wethouder bekend is?

6c) Is de wethouder het met de SP eens dat deze opmerkingen getuigen van minachting van de raad, het hoogste orgaan in de gemeente Kerkrade?

6d) In antwoord op onze vorige art. 38 vragen stelt de wethouder dat de raad voldoende is geïnformeerd middels VIE evaluaties en RIB's en op basis daarvan had de raad zelf de 'rekensom' kunnen maken wat het zou gaan kosten. Maar in de RIB van 3 oktober 2022, waar de wethouder naar verwijst, is er sprake van een groep van 25 personen die gedurende een jaar zullen deelnemen. Dat zou dan een totaal van maximaal 450.000 betekenen.

Hoe had de raad moeten weten dat het uiteindelijk 1,7 miljoen zou kosten?

6e) In de RIB suggereert de wethouder ook dat er in één jaar 25 deelnemers zullen deelnemen, dat zou 2,5 groep betekenen die dan gedurende dat jaar begeleid worden? Staat de wethouder nog steeds achter de informatie uit de RIB van 3 oktober 2022?

6f) De wethouder stelt dat er uiteindelijk 14 mensen zijn doorgestroomd naar werk. Is dit inclusief of exclusief de drie medewerkers van de gemeente, die na een ziekteperiode weer aan het werk zijn gegaan?

6g) Klopt het dat van de 48 mensen die de therapie hebben afgerond, 6 medewerkers van de gemeente zelf de therapie hebben afgerond?

6h) Bent u het met de SP eens, dat van medewerkers van de gemeente niet gezegd kan worden, dat zij een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben?

7) Gedurende alle VIE evaluaties hebben we één keer de opmerking kunnen lezen (februari 2023) dat de eerste deelnemers (in september 2022) gestart zijn. Hoe groot was de groep die in sept/oktober 2022 is gestart?

7a) Hoeveel groepen van hoeveel mensen zijn er vervolgens op welke data met de therapie gestart?

7b) Bij alle andere VIE evaluaties tot en met oktober 2023 hebben we nooit iets gelezen, over hoe het met die deelnemers van de Woltertherapie is gegaan. We konden slechts lezen, dat het haalbaarheidsonderzoek was afgerond en dat het NWT programma geschikt was voor Kerkrade. Waarom is de raad niet via die VIE evaluaties geïnformeerd, hoe het met de deelnemers is gegaan?

7c) U schrijft in antwoord op onze art.38 vraag of er überhaupt is geëvalueerd het volgende:

"In april 2023 is na een evaluatie met de stichting operationeel bijgestuurd voor wat betreft de inzet van het traject." Op dat moment was er al ruim 700.000 euro uitgegeven aan opstartkosten, onderzoek en therapie.

Graag ontvangen we die evaluatie van dat moment, alsmede de overwegingen die blijkbaar toen er toe geleid hebben, om de therapie niet te beëindigen.

7d) Is de wethouder het met de SP eens dat bij een aantal van 14 geheel of gedeeltelijk naar werk uitgestroomde mensen en bij een investering van 1.7 miljoen euro, dit uitkomt op een bedrag van € 121.428 per uitgestroomde persoon? En dus niet € 18.000,- per persoon?

8) Waarom is in oktober 2023, toen VIE weer op de agenda van de commissie stond, niet met de raad gedeeld dat het project inmiddels gestopt was en dat het niet succesvol is geweest?

9) De wethouder zegt in het artikel van 11 juli (bijlage 2): "Om onenigheid te voorkomen leek het mij goed een vso af te sluiten. Maar misschien zijn we ook wel te goed geweest, hadden we ons harder moeten opstellen. Ik was niet bij de onderhandelingen betrokken. Dat is ambtelijk uitgewerkt."

Is de wethouder het met de SP eens, dat hij de eindverantwoordelijke is in dit dossier en dat het ongepast is om de verantwoordelijkheid af te schuiven naar de ambtenaren, die slechts het uitvoerende orgaan zijn van het vastgestelde beleid?

9a) Is de wethouder bereid om deze fout toe te geven en daarmee zijn excuses te maken richting de desbetreffende ambtenaar/ambtenaren?

9b) Waarom was de wethouder niet bij de onderhandelingen van zijn eigen portefeuille aanwezig, het leek hem immers een goed idee om een VSO af te sluiten?

10) Gemeentesecretaris Raph Stijns zegt in het artikel van 11 juli (bijlage 2): „Onder hetgeen gebeurd is, ligt een collegebesluit, hoe kun je dan van een misstand spreken?"

Betekent dit ook, dat het voltallige college op de hoogte was van het mislukken van de therapie, maar toch heeft ingestemd met de VSO waarin wordt afgesproken, dat de gemeente reclame gaat maken voor NWT en de "positieve resultaten" (sic) van de NWT zal delen met belangstellende partijen?

10a) Graag ontvangen we het overzicht van die 'positieve resultaten' van de NWT die met belangstellenden gedeeld werd.

10b) Graag ook aangeven welke belangstellenden deze informatie hebben opgevraagd.

10c) De juridische afdeling heeft gewaarschuwd voor overtreding van de aanbestedingsregels. Zoals wij het begrijpen konden deze 'omzeild' worden door het verlagen van de opstartkosten en het doen van een schenking van de stichting Reha van aanvankelijk 500 euro en later 250 euro per cliënt. Die schenkingen hebben niet plaats gevonden.

Betekent dit nu dat de aanbestedingsregels niet zijn nageleefd en zo ja, is hiervan melding gemaakt bij de accountant?

10d) Klopt het, als de SP stelt dat Kerkrade sowieso, gezien het feit dat er hier 1,7 miljoen in een vage Stichting is geïnvesteerd, de aanbestedingsregels heeft overschreden? (We noemen het een vage stichting omdat men immers in zee ging met een stichting die pas een maand oud was toen de eerste contracten voor onderzoek werden getekend.)

10e) De SP vraagt nogmaals, waarom het hele college van mening is, dat de gemeente een bedrijf moet helpen met de opstart. Voordat er ook maar één cliënt in therapie was gegaan had de gemeente al ruim 200.000 euro uitgegeven. Uiteindelijk heeft de Stichting Reha niet de gevraagde 150.000 aan opstartkosten ontvangen maar 'slechts' 80.000. Het enige argument dat werd aangevoerd om niet het gevraagde bedrag ter beschikking te stellen, was omdat een hoger bedrag zou leiden tot ongeoorloofde staatsteun.

Dus de SP vraagt nogmaals: Hoe verklaart het college, dat hier op kosten van de burgers een commercieel bedrijf wordt opgericht?

10f) Graag ontvangen we een overzicht van de door de Stichting Reha zelf gedane investeringen in de periode mei 2022 t/m oktober 2022. We gaan ervan uit, dat het college gehandeld heeft op basis van een door de Stichting ingediende begroting van de kosten en ook een overzicht van wat de Stichting zelf zou bijdragen.

11) Kerkrade heeft reclame gemaakt voor deze therapie middels bijv. krantenartikelen, waardoor andere gemeenten de indruk hebben gekregen dat deze therapie goed werkt om mensen die langdurig in de bijstand zitten, arbeidsfit te maken. Vindt het college dit terecht, gezien de povere resultaten in Kerkrade en de enorme kosten van deze therapie?

12) De SP heeft herhaalde malen gevraagd of de therapie verplicht was. Ons is verteld dat de therapie geheel vrijwillig was. We horen nu geluiden dat mensen toch gedreigd zijn met stopzetting of korten van de uitkering. Hoeveel van 48 mensen, die de therapie niet hebben afgemaakt, zijn bestraft met het geheel of gedeeltelijk stopzetten van de uitkering? Graag een toelichting.

12a) Tevens wil de SP weten hoe het de deelnemers is vergaan, die de therapie voortijdig hebben beëindigd. Heeft het volgen van de therapie mogelijk negatieve gevolgen voor de gezondheid van die personen gehad?

12b) Heeft het voortijdig beëindigen van de therapie gevolgen gehad, bijv. het opleggen van maatregelen en/of voor de hoogte van de uitkering?

12c) Was het volgen van de therapie voor de zieke medewerkers van de gemeente verplicht?

13) Er is een ambtenaar ontslagen omdat hij/zij gewag heeft gemaakt van 'louche praktijken' m.b.t. Stichting Reha en Nico Wolter-therapie. De gemeente stelt, dat de ambtenaar pas na zijn aangezegde ontslag een beroep op de klokkenluidersregel had ondernomen. De wethouder stelt echter in het artikel van 11 juli (bijlage 2), dat de ambtenaar zich halverwege het project heeft gemeld, dus tussen sept 2022 en sept 2023. De ambtenaar is echter pas in 2024 ontslag aangezegd. Hoe verklaart de wethouder deze elkaar tegensprekende feiten?

14) Wat heeft die ambtenaar de wethouder precies verteld, dat niet zou kloppen aan de facturering m.b.t. de stichting reha en/of Nico Wolter en/of tripple-R?

15) Heeft de wethouder, toen hij door de bewuste ambtenaar werd ingelicht, deze informatie gedeeld met de rest van het College van BenW? Zo ja, wanneer en wat was de reactie? Graag ontvangen we het verslag of de notulen van dat gesprek. Zo nee, waarom heeft de wethouder de informatie niet gedeeld?

16) Is de wethouder het met de SP eens dat gezien al het voorgaande, de berichten in de krant en het beeld dat naar voren komt uit de beantwoording van onze vragen, elke schijn van belangenverstrengeling, misleiding en fraude vermeden moet worden, maar dat er nu voldoende aanleiding is voor het college, om de Stichting Reha op te dragen volledige openheid van zaken te geven?

16a) Is de wethouder bereid, om de Stichting Reha te verplichten tot het overhandigen van de jaarrekening over 2022 en 2023?

16b) Is de wethouder bereid, de Stichting Reha te verplichten tot inzage in haar bankafschriften te geven over 2022 en 2023, zodat gecontroleerd kan worden of het geld voor de therapie ook daadwerkelijk is uitgegeven aan de therapie?

17) De NWT zou tussen de 13.000 en 18.000 per cliënt gaan kosten. Graag een overzicht hoe men aan dit bedrag komt?

17a) En wanneer kost het 13.000 en wat krijgt de cliënt aan extra begeleiding voor die 18.000 euro?

17b) De SP wil een totaal overzicht waaruit dit bedrag opgebouwd is. We vragen dit, omdat het volgens ons niet zo kan zijn dat de gemeente bv. de kosten van de fysiotherapeut heeft betaald, of anders medisch geschoolde begeleiders van het project, die door de zorgverzekeraar vergoed worden.

18) De wethouder en gemeentesecretaris benadrukken nog een keer in het artikel van 11 juli (bijlage 2): het was een experiment. Stijns: „We wilden kijken of deze therapie kon werken voor mensen die ook geestelijk niet arbeidsfit waren. Wat Kerkrade betreft is het antwoord daarop nog steeds ja.” Wat bedoelt de gemeentesecretaris met 'geestelijk niet arbeidsfit'?

18a) Via de gemeente mogen geen medische gegevens doorgegeven worden van de mensen in de uitkering.

Hoe heeft dhr. Wolter kennisgenomen van de medische dossiers?

18b) Hoe, en door wie is vastgesteld of de mensen, qua medische achtergrond, fysiek en geestelijk wel in staat waren voor het volgen van een dermate intensieve therapie?

18c) Zijn er mensen op enigerlei wijze onder druk gezet, om toch deel te nemen aan de therapie?

19) Op basis van welke door de gemeente Kerkrade gehanteerde criteria, zijn de volgens het artikel in de Limburger van 6 juli (bijlage 1), 135 bijstandsgerechtigden uit de kaartenbak van sociale zaken van de gemeente Kerkrade geselecteerd, om in aanmerking te komen voor de Wolter-therapie? Graag de criteria bijvoegen.

20) Hoe kan het dat een specialist/deskundige, dhr. Wolters – en in zijn gevolg het college van BenW - in het arbeidsfit maken van bijstandsgerechtigden, pas na afronding een 1.7 miljoen kostend therapie-traject, tot de ontdekking komt dat zijn therapie bij maar 11 personen van de 203 in aanmerking komende bijstandskandidaten heeft gewerkt? (We zeggen 11 omdat er van de 14 immers 3 medewerkers van de gemeente de therapie succesvol hebben afgerond)

De wethouder zegt dat dit ligt aan de mensen in de kaartenbak, maar uit het haalbaarheidsonderzoek bleek toch volgens dhr. Wolter, dat uit die kaartenbak van 1500 mensen, 203 kandidaten potentieel geschikt waren?

20a) Graag uw uitleg op de volgende analyse:

Ligt het niet meer voor de hand, om het mislukken van de therapie te verklaren door het feit dat:

1. de specialist/deskundige, dhr. Wolters, kennelijk niet in staat is geweest, mogelijk niet over de kennis beschikt, om de potentiële deelnemers te beoordelen v.w.b. hun reële mogelijkheden om, de slagingskans van, door toepassen van zijn therapie het gewenste resultaat te behalen?
2. De specialist/deskundige, dhr. Wolters, geen of te weinig inzicht heeft op de geschiktheid van zijn eigen therapie - die immers ontwikkeld was voor reumapatiënten - voor mensen met geheel andere aandoeningen of problemen?

21) Hoe is de 1.7 miljoen gefinancierd?

21a) Vie heeft niet zoveel geld gekregen hiervoor dus waar vinden we dit bedrag terug in de begroting?

21b) De SP kan geen ontwerpbesluit en raadsbesluit vinden. Waarom is er geen ontwerpbesluit hierover?

22) De wethouder zegt in het krantenartikel van 11 juli (bijlage 2):

„Wellicht hadden we mensen nodig die ietsje meer ontwikkeld waren. Veel mensen die wij benaderden, hadden een beetje voorschooling nodig, zoals op tijd leren komen. Het is geen groep die om 8.00 uur opstaat en denkt iets te moeten doen, maar een groep die zegt: ‘Ik pak mijn karretje en ik ga naar de visvijver en dan vind ik het ook goed.’ Wolters project bracht niet wat we hadden verwacht, dus het contract is niet verlengd. Maar: mensen waren wel arbeidsfitter na de therapie.”

Vindt de wethouder dit fatsoenlijke opmerkingen over de mensen in de bijstand?

22b) De SP vindt deze opmerkingen van de wethouder beschamend! We vragen de wethouder om afstand te nemen van deze opmerkingen. Is de wethouder daartoe bereid?

Alvast dank voor de beantwoording, waarbij we willen opmerken dat, wanneer er geen sprake zou zijn van een informatieachterstand naar de raad, de SP minder uitgebreide vragen had kunnen indienen.

M.vr.gr.

Marianne Laumann, fractievoorzitter

Drs. Carin Wevers, raadslid.